

**POSLOVANJE UG „Kvantum“ BIJELJINA
Udruženje za zaštitu diskografskih izdanja
za period 2005 – 2010. godine**

I. Pravna osnova

Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (*pravni prethodnik Instituta za intelektualno vlasništvo BiH*) Rješenjem broj IP-5333/05-04VL od 10.10.2005. godine izdao je UG „Kvantum“ - Udruženju za zaštitu diskografskih izdanja Bijeljina, odobrenje za obavljanje djelatnosti ostvarivanja prava proizvođača fonograma (u daljnjem tekstu: Udruženje).

Udruženje je upisano u Registar udruženja u Ministarstvu pravde BiH 12.4.2005. godine. Prema Statutu, ciljevi, odnosno djelatnost Udruženja su:

- *zaštita članova od neovlaštenog umnožavanja materijala (fonograma i nosača zvuka),*
- *zaštita diskografskih izdanja od neovlaštenog emitiranja od javnih emitera, međusobna saradnja i razmjena iskustava članova iz okvira oblasti kojima se bave,*
- *povezivanje članova i razmjena iskustava sa inozemnim diskografskim kućama,*
- *vršenje utjecaja na državne institucije u pogledu donošenja pravnih akata koji reguliraju zaštitu diskografskih izdanja,*
- *zaštita proizvođača fonograma,*
- *ubiranje naknada za korištenje fonograma od javnih emitera za potrebe Udruženja i druge djelatnosti u skladu sa Statutom i aktima Udruženja.*

Ovlaštena lica za Udruženje su: Siniša Kajmaković, predsjednik Udruženja, Suad Jukić, predsjednik Upravnog odbora, i Marko Zelić, potpredsjednik Upravnog odbora.

II. Statut i organizaciona pitanja

Prema Statutu, Udruženje je nevladina neprofitna organizacija i djeluje na cijeloj teritoriji BiH. Članovi Udruženja su fizička i pravna lica u BiH koja se bave izdavanjem diskografskih izdanja, kao i lica koja su neposredno povezana sa diskografskim izdavaštvom, a koja prihvataju ciljeve i aktivnosti Udruženja.

Organi Udruženja su: Skupština i Upravni odbor.

Skupština je najviši organ Udruženja i nju sačinjavaju svi članovi. Skupština je ovlaštena da donosi Statut, usvaja finansijski plan, odnosno finansijski izvještaj za svaku godinu, usvaja plan i program rada, te završni račun Udruženja, usvaja izvještaj o radu Udruženja, kao i druge izvještaje koje pripremi Upravni odbor, odlučuje o udruživanju u saveze, pripajanju, razdvajanju, transformaciji, raspuštanju i prestanku rada i drugim statusnim promjenama Udruženja, bira i opoziva članove Upravnog i Nadzornog odbora i predsjednika Skupštine i odlučuje o svim drugim pitanjima koja nisu u nadležnosti drugog organa.

Upravni odbor djeluje kolektivno kao izvršni organ sa zadatkom da koordinira i organizira izvršenje dogovorenog programa rada i odlukâ Skupštine.

III. Stjecanje i raspolaganje imovinom Udruženja

Imovinu Udruženja čine: članarine, dobrovoljni prilozi i pokloni javnih institucija, fizičkih i pravnih lica u gotovini, uslugama ili imovini bilo koje vrste, državne subvencije i ugovori sa javnim institucijama, fizičkim i pravnim licima, domaćim i stranim, prihod od honorara i sličnih izvora pasivnog prihoda i svi drugi prihodi stečeni u skladu sa zakonom.

Sredstva ostvarena na jedan od navedenih načina Udruženje raspoređuje i troši na osnovi usvojenog finansijskog plana. Konačna raspodjela vrši se na osnovi završnog računa. Upravni odbor vrši nadzor nad namjenskim trošenjem i raspolaganjem sredstvima Udruženja.

Finansijski izvještaj i izvještaj o radu Udruženja priprema Upravni odbor i podnosi ih Skupštini na usvajanje. Ovi izvještaji se podnose polugodišnje i godišnje. Skupština donosi finansijski izvještaj i izvještaj o radu kvalificiranom većinom.

IV. Izvještaj o poslovanju za period 2005 – 2010. godine

U postupku nadzora nad radom organizacija za kolektivno ostvarivanje prava Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine uputio je poziv Udruženju da dostavi izvještaj o vođenju poslova za period 2005 – 2010. godine, te naložio da dostavi:

- naznaku prava koja ostvaruje;
- kopije punomoći autora i udruženja autorâ koji su ovlastili Udruženje za ostvarivanje njihovih prava;
- kopije ugovora sa korisnicima prema godinama;
- ukupno ostvarene prihode od korisnika iz BiH prema godinama;
- ukupno ostvarene prihode iz inozemstva na osnovi ugovora o recipročnom predstavljanju;
- iznose raspodijeljenih sredstava autorima i nosiocima prava prema godinama;
- iznose raspodijeljenih sredstava autorima iz inozemstva putem inozemnih kolektivnih organizacija;
- iznose sredstava za pokrivanje troškova rada Udruženja prema godinama;
- plan poslovanja Udruženja prema godinama;
- odluke nadležnog organa Udruženja o usvajanju plana poslovanja prema godinama;
- finansijski izvještaj koji je usvojio nadležni organ Udruženja prema godinama;
- revizorski izvještaj zajedno sa mišljenjem ovlaštenog revizora o pravilnosti poslovanja Udruženja i njihove usklađenosti sa zakonom, aktima Udruženja i ugovorima zaključenim sa trećim licima prema godinama;
- kopije sudskih i upravnih odluka u kojima je Udruženje bilo jedna od stranaka.

Radi dobijanja cjelovite informacije o sredstvima koja su uplaćivana kolektivnim organizacijama, Institut je od dijela korisnika (28 korisnika) dobio podatke o iznosima uplaćenih naknada za korištenje autorskih i srodnih prava od kojih su tri korisnika navela da su u 2010. godini platila Udruženju „Kvantum” iznos od ukupno **3.300,00 KM**.

Izvještaj o poslovanju Udruženja zaprimljen je 28.2.2011. godine. U odnosu na podatke tražene u pozivu za dostavljanje izvještaja o poslovanju za period 2005 - 2010. godine, Udruženje je dostavilo

samo podatke koji se odnose na 2010. godinu. U prilogu su dostavljene kopije ugovora sa korisnicima (18 radiostanica) i 18 punomoći o predstavljanju dobijenih od diskografskih kuća.

Imajući u vidu da nisu dostavljeni kompletni podaci od korisnika, nije bilo moguće izvršiti upoređivanje sa podacima koje je dostavilo Udruženje, te je izvještaj pripremljen samo na bazi podataka dobijenih od Udruženja.

V. Finansijsko poslovanje

Prema navodima u izvještaju, Udruženje nije imalo prihod od korisnika u periodu od 2006. do 2009. godine. Razlozi nisu obrazloženi. U izvještajnom periodu Udruženje „Kvantum”, radi naplate svojih potraživanja, podnijelo je tužbu protiv RTV „BN“ d.o.o. Bijeljina radi isplate duga u iznosu od 188.150,17 KM.

Imajući u vidu da se priložena nepravomoćna sudska odluka odnosi na period od 2005. do 2009. godine, ovaj navod nije bilo moguće provjeriti, te se izražava sumnja u objektivnost i tačnost dobijenih podataka.

Prihod Udruženja za 2010. godinu ostvaren je na osnovu odluke Upravnog odbora Udruženja o naplati paušalne tarife za radiostanice, koje su one prihvatile i zaključile ugovore sa Udruženjem.

Tabela 1. Prikaz finansijskog poslovanja UG „Kvantum”

NAZIV KOLEKTIVNE ORGANIZACIJE	GODINA	UKUPNA POTRAŽIVANJA	OSTVARENI PRIHOD	TROŠKOVI POSLOVANJA	%	RASPOREDE NA SREDSTVA	%	RAZLIKA (OSTVARENOG PRIHODA NAD RASHODIMA)
UG „Kvantum” - Udruženje za zaštitu diskografskih izdanja Bijeljina	2005.							
	2006.							
	2007.							
	2008.							
	2009.							
	2010.	20.500	15.800	20.500	130%	0		-4.700,00
Ukupno			15.800	20.500	130%	0		-4.700,00

Slijedeći navedeno, ukupna potraživanja iznose **20.500,00 KM**, a prihod od korisnika iz BiH u 2010. godini iznosio je **15.800,00 KM**, te su troškovi poslovanja Udruženja prikazani u iznosu od **20.500,00 KM**, od čega samo troškovi zakupa iznose **15.135,04 KM**. Udruženje **nije vršilo raspodjelu sredstava** nosiocima prava zbog, kako navode u izvještaju, **veoma skromnog prihoda** u 2010. godini i malog broja zaključenih ugovora sa korisnicima.

U izvještajnom periodu Udruženje **nije ostvarilo prihode iz inozemstva** na osnovi ugovora o recipročnom predstavljanju.

U postupku ispitivanja izvještaja o poslovanju Udruženja Institut je utvrdio da je on nepotpun i 12.4.2011. godine pozvao Udruženje da izvještaj uredi sa relevantnim podacima koji su traženi u pozivu za dostavljanje obrazloženja o razlozima neostvarivanja prihoda u periodu od 2006. do 2009. godine.

Postupajući po nalogu iz poziva, Udruženje je 13.5.2011. godine dostavilo Institutu izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za period 2006 - 2010. godine, ali nije dostavilo ostale dokumente i obrazloženje zašto nije ostvarilo prihode u periodu od 2006. do 2009. godine.

U izvještajnom periodu Udruženje „Kvantum”, radi naplate svojih potraživanja, podnijelo je tužbu protiv RTV „BN“ d.o.o. Bijeljina radi isplate duga u iznosu od **28.271,34 KM**. Sudski postupak je u toku.

Z a k l j u č a k

Analizom podataka dobijenih od Udruženja „Kvantum” iz Bijeljine konstatirano je sljedeće:

1. Udruženje nije poslovalo u skladu sa unutrašnjim aktima kojima je uređena organizacija Udruženja, prije svega sa Statutom. Skupština Udruženja se nije redovno sastajala, niti je obnovljen mandat rukovodstvu Udruženja od 2007. godine.
2. Iz dostavljene dokumentacije o finansijskom poslovanju u periodu od 2005. do 2010. godine vidljivo je da Udruženje nije ostvarilo prihod u periodu od 2006. do 2009. godine, što upućuje na zaključak da Udruženje nije ostvarivalo ciljeve za koje je osnovano.
3. U 2010. godini cjelokupan prihod Udruženja je utrošen za redovne troškove poslovanja Udruženja bez raspodjele nosiocima prava. Imajući u vidu da je smisao kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava ubiranje sredstava za račun nosilaca prava i da, prema međunarodnoj praksi, troškovi organizacije ne bi smjeli prelaziti 20-30% ostvarenog prihoda, a da ostatak treba raspodijeliti nosiocima prava, evidentno je da Udruženje „Kvantum” ovakvim poslovanjem nije ostvarilo ciljeve svog postojanja.
4. Prilikom donošenja opće ocjene o poslovanju Udruženja „Kvantum” treba imati u vidu da se izvještajni period odnosi na vrijeme važenja Zakona o autorskom i srodnim pravima iz 2002. godine (stari zakon), kojim je materija kolektivnog ostvarivanja autorskih i srodnih prava bila regulirana samo u rudimentarnom vidu. Budući da se od 2010. godine primjenjuje Zakon o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, koji precizno regulira ovu materiju u skladu sa standardima u uporednom pravu, neophodno je konstatirati da dosadašnji način poslovanja Udruženja „Kvantum” ne zadovoljava standarde u pogledu transparentnosti i demokratičnosti rada organizacije, načina tarifiranja naknada, raspodjele prihoda i efikasnosti ostvarivanja zakonom reguliranog cilja postojanja.

[Kraj dokumenta]